

ชีวิตของคนมีค่ามากกว่าทุกสิ่งในโลกนี้

ผศ.เสาวลักษณ์ ลักษมีจรัสกุล
คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยวิชาชีพ หรือ จป. อาจยังไม่เป็นที่คุ้นหูมากนัก แต่สำหรับในวงการอุตสาหกรรมอาชีพนี้ เป็นสิ่งที่ทุกโรงงานจะขาดไม่ได้ เนื่องจากมีกฎหมายรองรับ

หน้าที่หลักของ จป. คือการเข้าไปดูแลสภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ได้แก่ สภาพอากาศ ความร้อน แสง เสียง ในสถานประกอบการ มลพิษที่เกิดจากกระบวนการผลิต ความปลอดภัยของเครื่องจักร ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนทำงาน หรือทำความเข้าใจง่าย ๆ ว่า จป. เป็นอาชีพที่เน้นการดูแลชีวิตของหนุ่มสาวโรงงานก่อนที่จะเจ็บป่วยต้องพบแพทย์ อย่าลืมว่าคนเหล่านี้ เมื่อทำงานในโรงงานที่มีสารพิษใดๆ ก็จะได้รับสารชนิดนั้นๆ สะสมไปเรื่อยๆ จนกระทั่งถึงจุดที่ทำให้เจ็บป่วย ซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศไทยยังไม่เห็นความสำคัญกับเรื่องนี้เท่าที่ควร ต่างจากประเทศพัฒนาแล้วอย่างสหรัฐอเมริกา หรือ ญี่ปุ่น จะให้ความสำคัญกับอาชีพ จป. มากในการดูแลความปลอดภัยให้กับคนงาน

อุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้อาชีพนี้ยังไม่เป็นที่แพร่หลาย เนื่องจากเจ้าของกิจการ เจ้าของโรงงานมองว่าเป็นอาชีพที่สิ้นเปลือง เป็นตำแหน่งที่ว่างแล้วไม่เกิดประโยชน์หรือรายได้ ต่างจากการจ้างงานในตำแหน่งอื่น ทั้งที่จริงๆ แล้ว หากมองในทางตรงกันข้าม อาชีพนี้จะทำให้นายจ้าง และลูกจ้างอยู่กันอย่างมีความสุข เพราะเมื่อสุขภาพร่างกายของลูกจ้างแข็งแรง รวมถึงสวัสดิการการทำงานได้รับอย่างเป็นธรรม งานที่ทำก็จะมีออกมาสมบูรณ์ ผลประกอบการก็ตรงกับนายจ้างตั้งเป้าไว้

หากนึกถึงจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่จำนวนมาก จังหวัดที่เป็นแชมป์อันดับต้นๆ คงจะหนีไม่พ้น ชลบุรี สระบุรี และสมุทรปราการ การเพิ่มจำนวนของโรงงานอุตสาหกรรมก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้โรงงานขาดแคลนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยวิชาชีพที่จะเข้าไปดูแลอาชีวอนามัยให้กับลูกจ้าง บางโรงงานที่รับนักศึกษาฝึกงานได้รับประโยชน์จากการฝึกงานและพอใจนักศึกษาถึงกับตกลงรับนักศึกษาเป็นพนักงานประจำก็มี

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยวิชาชีพท่านหนึ่งที่ทำงานด้านนี้มากกว่า 5 ปี เล่าว่าเริ่มทำอาชีพนี้จากรายได้เท่ากับมนุษย์เงินเดือนทั่วไป ปัจจุบันเมื่อรวมค่าล่วงเวลาทำให้มีรายได้สามารถดูแลครอบครัวได้ดีเลยทีเดียว หน้าที่หลักๆ คือการให้ความรู้กับคนงานที่เพิ่งเข้ามาทำหน้าที่ เช่น โรงงานผลิตหม้อหุงข้าว ตู้เย็น นอกจากจะเสี่ยง ได้รับสารที่ใช้ทำสี ทำลวดลายแล้ว หากพลาดทำผิดจังหวะเพียงเสี้ยววินาทีเดี๋ยวนี้มือ หรืออวัยวะของคนงานอาจเข้าไปในเครื่องจักรได้ ดังนั้น หน้าที่ที่ต้องทำความเข้าใจกับรุ่นน้องให้เห็นถึงความสำคัญ เพราะทุกคนมีครอบครัวต้องเลี้ยงดู เป็นเสาหลักในการเลี้ยงดูบุตรหลาน ดังนั้นต้องให้ความสำคัญในเรื่องการสวมเครื่องป้องกัน การตรวจสอบเครื่องมือเพื่อความปลอดภัยของคนงาน ประเมินความเสี่ยงในการทำงานแต่ละอย่างเพื่อปรับปรุงแก้ไข ซึ่งในแต่ละปีตัวเลขผู้เจ็บป่วยในโรงงานจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำคัญของการมี จป.

ความปลอดภัยในโรงงาน เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยวิชาชีพ หรือ จป.

สำหรับ จป. รุ่นใหม่ที่จะเข้ามาทำหน้าที่ตรงนี้ สิ่งแรกที่ต้องการให้ทุกคนคำนึงถึง หรือเรียกว่าเป็นจรรยาบรรณของวิชาชีพนี้ ต้องปลูกฝังกันตั้งแต่เข้าศึกษาในคณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม คือการทำงานให้คนปลอดภัย ก่อนที่จะถึงมือหมอ หากสามารถทำได้มากเท่าไรแสดงว่าเราประสบความสำเร็จในอาชีพเท่านั้น ดังสุภาษิตที่ว่า **ไม่เห็นโรงศพ ไม่หลังน้ำตา**

เมื่อหลายภาคส่วนให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัย อนาคตจึงเป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาที่จะเร่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ป้อนสู่ภาคอุตสาหกรรม ปัจจุบันคณะสาธารณสุขศาสตร์เปิดสอนทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งนักศึกษาที่พลาดหวังจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัยรัฐ อย่ายิ่งหมดหวัง เพราะยังสามารถเรียนมหาวิทยาลัยเอกชนได้ โดยที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเป็นภาคเอกชนที่ได้รับรองมาตรฐานหลักสูตรแล้ว และยังเน้นให้นักศึกษาทำงานได้จริง โดยทุกปีนักศึกษาฝึกงานที่ออกไปปฏิบัติงานจำนวนไม่น้อยที่โรงงานถูกรับเข้าทำงานทันทีที่เรียนจบ เพราะมีความขยัน อดทน และมีความรู้ที่สามารถแบ่งเบา ดูแลระบบการทำงานต่างๆ ได้

นอกจากอาชีพ จป. แล้ว ยังมีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่ทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กับ จป. คือ นักอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่จะทำหน้าที่ดูแลสภาพแวดล้อมทั่วไปให้อยู่ในภาวะสมดุล ทุกวันนี้นักอนามัยเราประกอบอาชีพต่างๆ และปล่อยของเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม เช่น น้ำเสีย อากาศเสีย โลหะหนัก ใช้พลังงานมหาศาล ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนคุกคามความเป็นอยู่ของสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะแหล่งอาหารของมนุษย์ และความเป็นอยู่ของมนุษย์ เพื่อมวลมนุษยชาติ คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม จึงได้ผลิตนักอนามัยสิ่งแวดล้อมขึ้น เพื่อเป็นผู้พิทักษ์ดูแลสิ่งแวดล้อมให้ชาวโลกได้อยู่อย่างมีความสุข

นอกจากนี้ การจัดการโรงพยาบาลยังเป็นจุดเด่นอีกหนึ่งด้านของผู้ที่จบด้านสาธารณสุขศาสตร์ โดยสามารถทำงานด้านเลขานุการ สำนักงานแพทย์ และเป็นเจ้าหน้าที่ด้านประกันคุณภาพโรงพยาบาลบริหารงานด้านต่างๆ ปัจจุบัน ความต้องการของอาชีพนี้ ยังคงเป็นที่ต้องการของภาครัฐและเอกชนเป็นอย่างมาก

ปัจจุบันมีสินค้ายี่ห้อดังจากต่างชาติจำนวนไม่น้อย ที่มาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทย ดังนั้นนี่หากเศรษฐกิจโลกขยายตัว คนงานในไทยคงต้องเร่งพัฒนาการผลิตตามไปด้วย เมื่อถึงเวลานั้นสิ่งหนึ่งที่จะตามมา คือความปลอดภัยของตัวคนงานเอง จึงเห็นว่รัฐบาลควรเข้ามาให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยของคนงาน โดยกระทรวงอุตสาหกรรม ต้องออกโครงการหรือเร่งสร้างตัวอย่างโรงงานที่ดีที่ได้มาตรฐานให้คู่แข่งเห็น เพื่อให้เกิดการพัฒนาของโรงงานเอง นอกจากนี้หนุ่มสาวโรงงานทั้งหลาย ควรมีสิทธิเลือกที่จะทำงานในสถานที่ที่ได้รับความปลอดภัย และ ต้องทำให้เห็นว่า **ชีวิตของคนมีค่ามากกว่าทุกสิ่งในโลกนี้**